

Inriktningsbeslut integrationsverksamhet och finansiering

Kommuner är skyldiga att bedriva integrationsarbete i enlighet med rådande lagstiftning, bla med stöd av Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Lagstiftningen är solidarisk och innebär en fördelning av mottagandet av nyanlända mellan rikets kommuner. Fördelningen sköts av Länsstyrelserna och baseras på en uppskattning av mottagande till riket som helhet för kommande år, samt en länsfördelning därefter.

Med varje individ som placeras i en kommun medföljer även en statlig ersättning till kommunen, en så kallad schablonersättning. Schablonen ska användas till kostnader för etableringsinsatser för nyanlända personer under en tvåårsperiod, till exempel:

- praktisk hjälp vid bosättning
- särskilda introduktionsinsatser eller merkostnader i skola, förskola, fritidshem och barnomsorg mm
- utbildning i svenska för invandrare (SFI eller motsvarande)
- samhällsorientering enligt Lag (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare
- tolkkostnader
- andra kommunala insatser för att underlätta etablering i samhället
- vissa kostnader för ekonomiskt bistånd och administration

Total schablonersättning (2020 års nivåer) är 146 100 kr per person yngre än 65 år. Utbetalningen fördelas på 9 tillfällen under 24 månader (5 av 9 under de första 12 månaderna och 4 av 9 de sista. En av utbetalningarna är dubbel). Därutöver finns även en initial engångsersättning (så kallad ”glappersättning”): 7500 kr för vuxen anvisad, 4000 kr för vuxen ej anvisad och 3000 kr per barn för alla barn. Efter avslutad etableringsperiod väntas individen vara självförsörjande eller övergå till annat program inom Arbetsförmedlingen. I annat fall omfattas hen av samhällets och kommunens socialförsäkringssystem likt övriga invånare.

Statistiken från Arbetsförmedlingen, som är den instans som under etableringsperioden (de två första åren) ansvarar för den vuxne individens planering för att rusta denne i att närma sig arbetsmarknaden, har förändrats i och med Arbetsförmedlingens omställning så för närvarande saknas aktuella siffror över andel som är i anställning 90 dagar efter etableringsperiodens slut. Per 191231 fanns dock 21 personer i etableringsprogrammet, att jämföra med att det i december 2017 fanns 80 personer. Detta innebär att schablonintäkterna över tid har minskat och att det inför 2020 nu finns flera funderingar med koppling till integration och flyktingmottagande där tjänstemännen anser att det behövs politiska inriktningsbeslut. Nedan punkter kräver beslut och följs av bakgrundsresonemang gällande förslag till beslut.

Förslag till beslut:

1. Att anta presenterad procentuell fördelningsmodell för schablonintäkterna för flyktingmottagandet.
2. Att vara aktiv i dialogen kring fördelningen av länstalet för flyktingmottagande inför 2021 och framåt, samt att i den verka för att ta emot ett antal nyanlända och därmed trygga en finansiering av den lagstadgade integrationsverksamheten som ändå väntas behöva utföras i och med annan typ av invandring.
3. Att ett för 2020 inkommande extra stadsbidrag om 625 150kr tillfaller Arbetsmarknad och Integration som strategisk satsning för att verka för ökat stöd till individ samt minskad försörjningsbörda vid socialtjänsten.
4. Att under 2020 arbeta fram revidering av Lokal integrationsstrategi 2017-2020, alternativt besluta om att uttalad lokal strategi utgår i och med att giltigheten upphör.
5. I arbete för att stödja individer mot egenförsörjning utifrån individuella behov, också kunna stödja mot arbete/studier utanför kommunens geografiska område.

1. Fördelningsmodell för schablonintäkter mellan olika verksamheter.

I en tid då kommunens ekonomi är ansträngd och vi inte har lika ekonomiskt generösa år att vänta som tidigare på integrationssidan (i och med minskat flyktingmottagande), behöver vi nu tänka till och ta ställning till hur vi ska använda oss av och fördela schablonintäkterna för flyktingmottagande framgent. Olika kommuner gör olika, i vissa fall justeras schabloner utifrån faktiska kostnader, i andra fall (mer vanligt förekommande) sker fördelning procentuellt. Såväl utbildningssidan (SFI, gymnasiet, grundskolan, förskolan) som IFO och Arbetsmarknad och integration har initiala kostnader vid ett flyktingmottagande men genom att tänka till var/hur vi vill trycka på lite extra har vi bättre och mindre bra möjligheter att rusta individen till att hen efter etableringsperioden, står närmare ett eget etablerande.

I Ragunda har vi de senaste åren inte haft någon känd fördelningsmodell och förslaget är nu att anta procentuell fördelningsmodell enligt följande:

Glappersättning (initial ersättning):	100 % till IFO
Schablonutbetalningar vuxen:	50 % till integrationssamordning, inklusive utförande av samhällsorienteringen from ht -20.
	50 % till SFI-undervisningen vid Jämtlands gymnasium

IFO äger i och med detta beslut rätt att i efterhand söka kostnadstäckning för faktiska kostnader för individer i etableringen från posten ”integrationssamordning” vid AMI. Kostnaderna ska jämkas mot eventuell annan kostnadstäckning i efterhand, tex statligt bostadsbidrag. I de fall kostnaderna vid IFO överstiger schablonen bör kostnaden ändå tas från integrationssamordningen i syfte att åskådliggöra och följa upp kostnader.

2. Aktiv dialog vid fördelning av länstal gällande nyanlända

Ärligen sker i dialog mellan Länsstyrelsen och kommunernas kommunstyrelseordförande en fördelning av länstalet för flyktingmottagande för respektive kommun. Länsstyrelsen har beslutsmandatet. Ragunda är nollade i länsfördelningen för andra året i rad nu men under 2019 bosattes det trots en nollning i den ursprungliga fördelningen ändå 19 personer i kommunen, vilka då medfört schablonintäkt och en skyldighet enligt lag för kommunen att stödja dessa i deras etableringsprocess. Dessa 19 kom till kommunen antingen genom att själva söka sig till kommunen genom så kallad egenbosättning (ebo), alternativt som anknytning och återförening

av familjer. För närvarande finns åtta kända anhöriginvandringsprocesser, alltså redan bosatta i kommunen som ansökt via Migrationsverket om att få hit familjemedlemmar. Totalt omfattas ca 25 individer som då efter beslut kan komma att bosättas i kommunen utifrån att deras anhöriga redan bor här.

Detta innebär att kommunen oavsett antal ”lovade” nyanlända individer enligt länsstalet behöver ha någon form av beredskap för de fall där mottagande ändå sker, och väntas fortsätta, ske. För att trygga kommunens beredskap sett till att följa lagstiftningen skulle ett grundmottagande utifrån länsstalet därför utgöra en grundfinansiering för det lokala integrationsarbetet. Alternativerna är att på sikt (i takt med att schablonen för redan kommunplacerade upphör) avveckla integrationsverksamheten, finansiera den del som inte kostnadstäcks via väntade schabloner via ordinarie budget, eller köpa tjänst från annan kommun när behov uppstår. Att ha i beaktande i inriktningsbeslutet kring detta är kommunmålen om att dels öka invånarantalet, dels stärka den kommunala servicen. Som ett exempel skulle 5 anvisningar (via länsstalet) ge ungefär 393 000 kr under året (påverkas lite av när under året mottagningen sker). Tjänstemännens förslag är därmed att verka för ett grundmottagande till kommunen i dialogen med Länsstyrelsen i syfte att såväl jobba i enlighet med kommunmålen som för att kostnadstäcka verksamhet som ändå väntas behöva bedrivas.

3. Hantering av extra statsbidrag från Migrationsverket för tidigare flyktingmottagande

I senaste regleringsbrevet till Migrationsverket framgår att Ragunda är en av kommunerna som under tidigare år haft ett högt flyktingmottagande i förhållande till invånarantal och därför får kommunen per 1:a mars 2020, 625 150 kr i en extra utbetalning för detta. Tillskottet är inte villkorat och kan fördelas enligt lokala viljor. Tjänstemännens förslag är att tillskottet ska nyttjas till förstärkt budget för deltagarkostnader (anställningsstöd och verksamhet) vid AMI, arbetsmarknad och integration, i syfte att verka för att såväl minska kostnaderna vid försörjningsstöd som i att vara en del i det lokala kompetensförsörjningsarbetet. Andra alternativ skulle kunna vara att täcka eventuellt underskott på försörjningsstöd, att fördela stödet mellan olika verksamheter, någon form av utlysning där bra idéer för integrationsarbete premieras, eller något helt annat. Mer om stödet går att läsa via <https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?RBID=20459>

4. Hantering av Ragunda Integrationsstrategi efter 2020

Kommunens integrationsstrategi gäller till och med 2020 och beslut behöver därför tas kring att antingen bibehålla och förlänga i nuvarande form, revidera, eller helt ta bort strategin därefter. Om strategin ska bestå anser tjänstemännen att mål och inriktning behöver arbetas om så att den såväl följer nya kommunmålen som att den görs mer mätbar och enklare att följa upp, samt att strategin bör marknadsföras och medvetandegöras mer. Om beslut om eventuell revidering tas, önskas även beslut om politisk kontaktperson för detta. Från tjänstemannansidan kan AMI ta på sig att arbeta fram underlag till revidering.

5. Aktivt arbete mot egenförsörjning även om det innebär utflytt från kommunen

I AMI:s deltagarnära arbete mot självförsörjning för arbetslösa individer uppstår dilemmat mellan att å ena sidan följa kommunmålen och verka för att invånare i kommunen bor kvar, å andra sidan att matchningsbara yrken eller utbildningar att stödja en individ mot inte alltid finns inom pendlingsavstånd. Tjänstemännens bedömning är att stora målet för individen om att bli självförsörjande och verksam i arbetslivet under lång tid borde stå över kommunmålen men även

här behövs ett resonemang och inriktningsbeslut kring om, och i vilken utsträckning AMI-handläggare ska stödja individer att närma sig sysselsättning även om det utgör risk för vidareflytt från kommunen.

Januari 2020, eda